

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Publ. Society'n kustantamana.

Tilauhinnat Yhdysvaltoihin:
1 vuosikerta \$1.75. Puoli vuotta \$1.00
Canadaan ja Suomeen:
1 vuosikerta \$2.00. Puoli vuotta \$1.15

TOVERITAR

Box 99, Astoria, Ore.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

Subscription rates in the United States
One year \$1.75 — 6 months \$1.00
IN CANADA:
One year \$2.00 — 6 months \$1.15

Toimitus:

HELMI MATTSON

Box 99, Astoria, Ore.

KANSASIN NAISTEN KURJAT PALKKASUHTEET

Washington, maalisk. 8 p. — Vähemmän kuin elinkustannuksia vastaava palkka maksetaan enemmän kuin puolelle Kansasin valtiossa teollisuudessa työskenteleville naisille. Tämä tiedonanto sisältyy työväestön naisten toimiston ja Kansasin valtion teollisen hyvinvointikomisioonin yhteiseen raporttiin.

"Lähes viidennen osan naisista saadessa palkkaa vähemmän kuin yhdeksän dollaria viikossa ja enemmän kuin puolen naisista saadessa vähemmän kuin kaksitoista dollaria", sanotaan raportissa, "on selvää, että Kansasin teollisuudet ovat pitkään maksa- jesssa, ei ainoastaan muitten valtioiden elintä, joissa on määritelty kolmetoista, viisitoista ja muutamissa kahdeksantoista dollaria naisten alimaksi viikkopalkaksi, mutta ne ovat myöskin alapuolella Kansasin valtion alhaista tasoa, mikä on yksitoista dollaria viikossa. Naisten alipalkka Kansasin valtiossa on yksitoista dollaria viikossa."

JUTELMA

No, nyt se olisi paras aika levittää Toverittaren kymmenvuotisjulkaisua jokaiseen kotiin, missä kymmenen vuoden ajalla on Toveritarta luettu. Niitä koteja on paljon Yhdysvalloissa ja Canadassa, joten julkaisumme menneki on taattu, jos vain asiamiehet ovat ahkerasti liikkeellä ja tarjoavat julkaisua jokaiselle Toveritarta seuraneelle naiselle ja miehelle. Sellaisiin, jotka tähän asti ovat yliolka- neesi katselleet Toveritarta, voivat nyt tutustua Toverittaren vaiheisiin tämän julkaisun kautta. Ja sellaisille, jotka eivät itkin ole Toveritarta käteensä ottaneet, on julkaisussa mielenkiintoista lukemista. Se sisältää useita kertomuksia, joiden aihe on hyvin valikoitu ja nykyaikainen. Kertomukset: Ystävykset, Huutolainen, Karnevaali, Voittaja, Venäjän uusi nainen y. m. ovat varmasti lukemisen arvoisia. Muu sisältö on omalle alalleen paikalleen sattuavaa.

Ruostia erikoisesti mainittakoon: Venäjän naisoittilas, joka on esitetty aikoo sopivan kuvan kera. Naisorjalle, on kaunis runo, samoin Idän puutähti y. m.

Sisältö on runsas, kuten lehtemme viime numerossa erikoisesti selostet- tuna huomaa, joten tämä puoli asia- ta on selvää kaikille. Nyt vain jokaisen muistakoon kyllin ajoissa lähettää tilauksensa, että ehti julkaisun saamaan, ennenkuin painos loppuu. Uutta painosta ei tästä julkaisusta oteta, niin on sanottu. Syy on ensi-

Mitä muutamit valtiot pitävät välttä- mättömänä palkkana.

Raportissa huomautetaan, että näin kurjasti palkattujen työläisnaisten täytyy turvautua surkutelvaan säästäväisyyteen voidakseen venyttää tätä ehdottomasti riittämätöntä palk- kaansa ja nämä numerot vuodelta 1919—1920 esitetään ikäänkuin haas- teeksi Kansasin valtion väestölle toi- menpiteisiin ryhtymistä varten.

Minimipalkan suuruus on määritel- ty yksityisen henkilön elinkustannus- ten mukaan. Toisissa valtioissa on ha- vaittu, että työläisnainen ei voi elää kunniallisesti ja terveellisesti vähem- mällä kuin \$14.78 viikossa Texasissa, \$16.65 Pohjois-Dakotassa, \$19.49 Co- lumbian piirikunnassa ja \$22.10 Wash- ingtonin valtiossa. Raportti käsittää kaikki osat Kansasin valtiossa.

VALKOINEN TERRORI JA TYÖLÄISNAISET

Tällä otsikolla kirjoittaa 'Die Rose Fahne': Jokainen köyhällistönäinen näkee tänään ympärillään enemmän kurjuutta kuin milloinkaan ennen. Sodassa raajarikkoutuneet koputtavat hänen oveelleen, mutta eivät pyydä rahaa: 'Antakaa minulle vain pala- nen leipää, minun on nälkä', sanovat he. Rintalapset, keuhkotautiset, van- hukset elävät kaikki yhdessä jossai- kin hökkelissä ilman ikkunoita ja valo- a. Moniperheiset työmiehet ovat työttömiä ja nälkä tulee heidän vie- raakseen jättämättä heitä enää. Miljoonia köyhällistöhenkilöitä, mil- joonia lapsiraukkoja poljetaan päi- vittäin jalkoihin, jotta toiset ihmiset, kapitalistiset rosvojoukkot, voisivat hallussaan pitää yleisen ruokansa ja viininsä, samettinsa ja siikkinsä, autonsa ja palatsinsa. Suojeluskun- tien 'Orgeschin' tehtävänä on puo- lustaa näiden rosvojoukkojen nau- tinnonhimoa ja tyhjäntoimintua.

Porvaristo vuodattaa köyhällisti- vettä salassa, mutta se ei vähäkään häikille antaa sen julkisesti roiskua ilmoille, jostama heidän etujaan sil- mälläpitäen on tarpeellista. Kaksi vuotta sitten murhasivat he maail- man köyhällistön ja ennenkaikkea Saksan köyhällistön suurimmat ja ja- loimmat johtajat: Rosa Luxemburgia

ja Karl Liebknechtin. Sitte seurasi- vat Leo Jogisches'in ja Eugen Le- vine'in murhat, sekä 15,000 työläis- ruumista Ruhr-alueella. Ja vain vä- hän aikaa on kulumut siitä, kun työ- läisveri jälleen virtasi Berlinin katu- kivillä, jolloin Brandenburgin portti- en luona suojeluskuntalaiset sokeas- ti ja ilman edeltäpäin annettua va- roitusta hyökkäsivät rauhallisten Luxemburgin mielenosottajain kimp- pään, sittenkun porvariston provo- kaattorit olivat salakavalasti vieko- telleet näitä murtautumaan köysie- teen läpi.

Mutta kaikki tämä on vasta alkua, ensinäytöstä; selvää kieltä puhuvat Schlesian 'Orgeschin' seikkaperäisesti valmistetuista suunnitelmista, täällä kun näet pommitetaan teollisuuskes- kustoja raskaasta tykistöä, suori- tetaan ilmasotatilaavaston tehtäviä, eristetään työväen alueita j. n. e. Aivan samoin kuin Saksan porvaris- to ja junkkerit olivat huolellisesti ja julmasti valmistaneet maailmanso- ta valloittakseen ja riistääkseen vierailta kansoja, valmistautuvat he nyt veriseen sotaan Saksan köyhälli- töä vastaan, tämä kun on haluton vastustamatta kuolemaan sukupuol- ton kapitalistisen ikeen alla. Ja por- variston rivoissa ei kuule kenenkään riippumattoman sosialistipuolueen jä- senen, ei kenenkään porvarillisen Ledebour'in sanovan: 'Jättäkää toki hirvittävä terrori taistelkaa rauhal- lisesti työläisiä vastaan', eikä mi- tään porvaripuolueelta saa kuulla, kuten tekevät Saksan sosialidemoi- raatit lampaan viattomuudella selit- täväin: 'Me taistelemme vain rauhal- lisilla aseilla, jokaisen väkivallante- on hylkäämme me ehdottomasti'. So- sialidemokraattien puolue ja riippu- maton puolue uskovat vielä, että he miedoilla sanoillaan ja rauhallisilla aikellaan porvaristoon nähden he- rittävä luottamusta köyhällistönäisi- sä, että heidän rakkautta pulppuva sydämensä löytää heissä vastakalua. Tämä herrasväki erehtyy kuitenkin valtavasti. Saksalaisilla köyhällis- tönaisilla on sodan ankara koulu taku- naan, he ovat menettäneet 1,800,000 polkansa ja mielestään, he näkevät lapsensa vitkalleen kuolevan, he tun- tevat ruunissaan Saksan porvaris-

ympäri. Meidän on vuorostamme hyljättävä oikeistolaisen painotuot- teet: Raivaaja ja Säkenet, niin silloin olemme tasoisia heidän boikottinsa kanssa.

Niin, jotta ottakaapa oikein ura- kalla myydäksemme nyt ensin Toveri- tar kymmenvuotias, sitten Vappua ja Lasten kevättä, kun ne painosta val- mistuvat. Nyt voi hyvällä syyllä lä- heittää ennakkotilauksia Vapulle ja Lasten kevälle, että varmaan tulette ne saamaan heti kun ne ilmestyvät. Mutta joka aika ja kaikkialla ensin- näiseksi ja viimeiseksi on muistettava pu- hua TOVERITTAREN puolesta. Si- hen pitää muistaa kirjoittaa, ja sen edistämiseksi etenkin jokaisen naisen tällä mantereella on toimittava. Nyt on aika lyödä vihollisemme pois lau- dalta ja näytettävä, mikä on kansan enemmistön tahto. On osoitettava, et- tä vain todelliset luokkataistelukan- nalla olevat lehdet ja julkaisut ovat työ- väen suurten joukkojen suosiossa, ei- kä mitkään pikkuporvarilliset ja vas- tavallankumoukselliset klikkikuntain painotuotteet. Heti tämän luettua läh- tekää naapurin ja ottakaa keskusete- lun alaiseksi nykyaikainen tilanne ja kaupunkaa lehtiämme ja julkaisujam- me, jotta sellaisetkin työläiset, jotka eivät tähän asti ole päässeet asioista täyteen selvyyteen, saavat oikeat tie- dot maailman menosta.

Toiminta on paras vastaus tähän jutelmaan. Siis terve, terve! H.

— Tahdotko tietää mitä työläisnaiset toimivat ja ajat- televat. — Tilaa Toveritar

ton verisen temmellyksen ja voivat antaa vain yhden vastauksen: taiste- lua, armotonta taistelua kaikin kei- noin sortajia vastaan, samaa taiste- lua, joka venäläisen köyhällistön joh- ti voittoon. Joka päivä lisää köyhä- listön kurjuutta ja nostaa päivän- valoon uusia porvariston hirmutöitä. Jokaisen köyhällistönäisen tahdon, sielun, sydämen tulee sentähden kal- listaa korvansa kypsymäisillään ole- valle vallankumoukselle. — TUT.

SE ODOTETTU KESÄ TU- LI VIHDOINKIN

Kun työläisperhe on jaksanut elää yli pitkän ja kylmän talven, odote- taan hartaammin kevään ja kesän tu- loa. Sillä kesän tulo helpottaa työ- läisperheen elämää erältä osaltaan. Polttopuiden ja lapsille vaatteiden hankkimiseen ei tarvitse vaalia ai- noat penniään sijoittaa. Ne pennit voivat työläisvaimot käyttää muihin perheen tarpeisiin.

Mutta riittääkö ne varat siihen, että he voisi lapset lähettää kesäksi jonnekin maalle virkistymään ja saa- maan osansa luonnon rikkaudesta? Siihen ne varat eivät riitä. Niille vä- häisille säästöille, jotka voivat mah- dollisesti syntyä työläisperheessä ke- sään tullessa, löytyy kymmeniä reikiä, joilla olisi talven kuluessa syntyneitä velkoja korvattava. Lasten maalle lä- hettämiseen ne varat eivät riitä lai- sinkaan. Kustannukset siitä nousevat siksi korkeiksi, että perheen elättä- jän palkka ei sellaiseen riitä.

Kesän tulo, vaikka se toiselta puo- len tuokin eräitä helpoituksia työ- läisperheelle, ei sen tulo tuokuten- kaan sitä iloa ja nautintoa mukanaan, jonka se tuo porvaristoluokan lapsi- lle.

Porvaristoluokan lapset pääsevät aina kesäksi maalle. Siellä heidän o- lonsa tulee olemaan mitä suurimmaksi henkiseksi ja ruumiilliseksi virkis- tykseksi. Samaan aikaan kunporvaris- luokan lapset viettävät kesänsä maal- la, saavat työläisperheiden lapset viettää kesänsä laitakaupungin likaisilla ja pölyisillä kaduilla, tai kuivettu- neilla ruohopengormilla, joita on kau- pungin ympäristöllä. Kun sellaisessa ympäristössä työläisten lasten täytyy

ENNEN VAALITTU, NYT POLETTU

Toverittarelle annetun kuole- man ukaasin johdosta.
Kirj. Sofia Koskinen.
New York, 9—3—1921.

Ennen vaalien sinua hoivi,
Nyt he polkevat povhen maan.
Taistojen pyörteessä heikkoja sortuu
Yltiöt yksin kun johdella saa.

Sääliittä repivät rintasi roihun,
Sotkevat kauniin matkasi pään.
Tahtovat tallata pienoisen liljan —
Yksilöpyydet on elomme tän.

Siskojen ääni turhaksi tehdään
Kärsivät naiset orvoksi jää.
Äidit, siskot ihmisten luojat,
Nouskaa uhmaten pystyssä pää!

Veljet kuin toimii juudaksen tavoin,
Siskoille haavat rintahan lyö.
Eivät häpeä! Ikauset konnat —
Naisien sydän hurmetta myö.

NaiSTEMME ÄÄNI NIIN HEIKKOA OLLUT
Senkin ne tahtovat vaimentaa.
Tuskien meren aaltojen alle,
NaiSTEMME KÄRSIVÄT, PAINUA SAA.

Sääliittä iskevät veljien nyrkit
Siskoimme rintaan tikarit lyö.
Elkää te luottako pyöveli joukkoon,
Musta ja kylmä on orjuuden yö. —

Sanokaa sananne sankarten tavoin,
Meillä on ihmis oikeus myös.
Meitä on paljon hereille nousut,
Toimimme aamun alkamistyöä!